

STEPHEN KING

CARRIE

50. VÝROČIE VYDANIA
S ÚVODOM OD MARGARET ATWOOD

CARRIE

STEPHEN KING

CARRIE

Preložila Veronika Redererová
Úvod preložila Marína Gálisová

IKAR

Stephen King
CARRIE

Copyright © 1974 by Stephen King

Introduction by Margareth Atwood, 2023

No part of this book may be used or reproduced
in any manner for the purpose of training artificial
intelligence technologies or systems.

This work is reserved from text and data mining
(Article 4(3) Directive (EU) 2019/790).

This edition published by arrangement with Doubleday,
an imprint of The Knopf Doubleday Group,
a division of Penguin Random House LLC.

Translation © 1974, 2013 by Veronika Rederarová

Translation of introduction © 2025 by Marína Gálisová

Slovak edition © 2025 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-575-0318-7

*Venované Tabby, ktorá ma do toho vtiahla – a potom
prepustila na záruku, no len podmiennečne.*

Úvod k jubilejnému vydaniu *Carrie* päťdesiat rokov po jej zrode

Román *Carrie* od Stephena Kinga v roku 1974 doslova zaskočil užasnutý svet. Odštartoval Kingovu kariéru. Milióny predaných výtlačkov, milióny zarobených dolárov, inšpirácia na štyri filmy a knižka, ktorú jedna generácia odovzdala druhej. *Carrie* bola a stále je fenomén.

Carrie bola zároveň prvý Kingov román, ktorý vyšiel v tlačenej podobe. Začal ho písať na pokračovanie pre pánsky časopis, čo bolo samo osebe zvláštne: Čo mu vnuкло myšlienku, že bandu chlapov odhodlaných (ako to hovorí sám King) získať na fotky roztľieskavačiek, ktoré si z nejakého dôvodu zabudli obliecť nohavičky, ohúri úvodná scéna s kúskami zrazenej menštruačnej krvi? Nie je to, jemne povedané, najerotickejší námet na svete, najmä nie pre mladých mužov. King nepresvedčil ani sám seba a tých pár stránok, ktoré popísal, pokrčil a hodil do koša. Lenže jeho manželka Tabitha – nebójacna duša a očividne zvedavá povaha – ich vylovila, vystrela, prečítala a ako dnes všetci vieme, presvedčila Kinga, aby v príbehu pokračoval. Chcela vedieť, ako to dopadne, a také čitateľské túžby sú pre spisovateľa azda tou najlepšou motiváciou.

King teda písal ďalej. Román sa rozrástol na knihu, v ktorej sa prelína mnoho hlasov: rozprávačkou je Carrie – šikanovaná svojou matkou, náboženskou fanatičkou, šikanovaná spolužiačkami zo strednej školy, šikanovaná celým mestom Chamberlaine v štáte Maine –, nemotorná, roztúžená, pubertálne vyhádzaná, nevedomá a napokon pomstychtivá telekinetička; rozprávačkou je suseda, ktorá bola svedkom telekinetických schopností Carrie vo veku batolaťa; citujú sa články z časopisu *Iniciatíva* aj z miestnych novín o nezvyčajných schopnostiach Carrie a napokon o zničení mesta ohňom a vodou; cituje sa *Ogilvieho Slovník psychických javov* na tému telekinézy, aj *Telekinéza: Analýza a dôsledky*; hovorí Susan Snellová, jediná z Carriných spolužiačok, ktorá oľutuje krivdy, čo na nej napáchali; a cituje sa akademická práca *Explózia tieňa. Dokumenty a závery prípadu Carietty Whitovej*. Znejú aj vnútorné hlasy rozličných ďalších postáv, Carrie ich počuje, pretože sa ku koncu svojho života stáva aj telepatkou schopnou zachytávať nevyslovené myšlienky ostatných a vysielať k nim svoj vnútorný život. Dohromady tieto mnohoraké hlasy rozprávajú desivý príbeh.

Čo ma vlastne na *Carrie* tak zaujalo? Je to jedna z tých kníh, ktoré sa zdanlivo ponárajú do kolektívneho nevedomia svojej éry a spoločnosti. Ženské postavy s takmer nadprirodzenými schopnosťami sa v literatúre vyroja podľa všetkého práve v časoch, keď sa do popredia dostáva boj o ženské práva. Román H. Ridera Haggarda *Ona* vyšiel koncom devätnásteho storočia, keď silnelo volanie po väčšej rovnoprávnosti; jeho elektricky nadaná hrdinka zabíja doslova jedným prstom a myšlienkou, a množ-

stvo slovnej vaty sa venuje mužským obavám z toho, čo sa môže stať – najmä mužom –, ak by sa Tá, ktorú treba poslúchať, rozhodla ovládnuť svet. Naomi Aldermanová, ktorej kniha *Napätie* časovo zodpovedala vzniku hnutia #MeToo, šla ešte o niečo ďalej a dala väčšine dievčat schopnosť zabíjať výbojmi elektrickej energie, podobnými tým, ktoré sú vlastné paúhorovi elektrickému. *Carrie* vznikla začiatkom sedemdesiatych rokov, keď bola druhá vlna hnutia za práva žien na vrchole. V románe nájdeme niekoľko odkazov na túto novú podobu feminizmu a sám King povedal, že bol nervózny z toho, čo prinášala mužom jeho doby. Billy Nolan, ktorý je v románe *Carrie* zloduchom, zase odkazuje na pózy drsných chlapíkov s napomádovanými vlasmi z päťdesiatych rokov, síce zastarané, ale stále nebezpečné. Zlo však má aj ženskú predstaviteľku, Chris Hargensenovú, archetyp krutej „včelej kráľovnej“, ktorá vie majstrovsky rozpútať stredoškolské intrigy – presný negatív ženského sesterstva.

Apropo, niečo k menám postáv. „Chris“ ako „Christine“ aj „Christ, Kristus“ je očividná irónia: Chris je antispasiteľka. „Carrie Whitová“ predstavuje zaujímavú kombináciu. „Carrie“, ako považuje King za potrebné zdôrazňovať, nie je skratka mena „Carolina“. Carrie dostala pri krste meno „Carietta“, nezvyčajný variant mena „Caretta“, ktoré pochádza od slova *caritas* alebo *charita* – láskavá, odpúšťajúca dobrotá, najdôležitejšia cnosť v kresťanskej triáde „viera, nádej a láska“. Táto podoba lásky však pozoruhodne absentuje u väčšiny obyvateľov mesta Chamberlain. (Áno, v štáte Maine je aj skutočné mesto Chamberlaine a celkom ma zaujíma, čo

si asi pomysleli jeho obyvatelia, keď v roku 1974 zistili, že ich v roku 1979, keď sa odohráva dej *Carrie*, zmietlo zo sveta.) A najpozoruhodnejšie absentuje láskavá dobrota u Carrinej matky, navonok oddanej kresťanky, ktorá vie o dcériných superschopnostiach, je presvedčená, že ich zdedila po čudáckej starej matke, a pripisuje ich energii démonov a čarodejníctvu, preto považuje za svoju zbožnú povinnosť zavraždiť vlastné dieťa. Carrie sama sa potáca medzi láskou a odpustením, nenávisťou a pomstou, napokon však do nej vstúpi nenávisť celého mesta, s ňou prekročí Rubikon a stane sa anjelom skazy.

Priezvisko Whitová svojou narážkou na bielu farbu môže vyvolávať asociácie s „bielym a čiernym klobúkom“ z westernov alebo s bielym odevom nevinnosti či bielou vlnou obetného baránka, a oprávnene, lebo Carrie je nevinná – no zároveň sa do slovnej asociácie núka výraz „biela spodina“. Rovno si prečítajte rovnomennú knihu od Nancy Isenbergovej (*Biela spodina*) a pre viac drsných detailov aj *Beanovci z Egypta v štáte Maine* od Carolyn Chuteovej. Chudobní belosi žili v Amerike od samého začiatku a v Maine je ich už celé generácie viac ako dosť, na domovskom území Stephena Kinga – na území, ktoré v priebehu svojej kariéry zmapoval i vyťažil.

Východiskovú situáciu románu *Carrie* postavil na dvoch dievčatách zo spomínanej nízkej vrstvy spoločnosti, ktoré poznal v škole. Obidve boli poznačené chudobou, na obidvoch sa rozpadávalo oblečenie, obidve sa stali predmetom nemilosrdného výsmechu a nenávisti svojich spolužiakov. Všetci v tom meste boli v starostlivo kalibrovannej triednej štruktúre Ameriky vlastne znevý-

hodnení – nikoho z nich nečakali snobské súkromné školy ani univerzitné vzdelanie ako také, ak sa teda na nich náhodou neusmialo veľké šťastie –, ale nik na tom nebol tak zle, aby neuvítal, že sa na spoločenskom rebríčku niekto nachádza ešte nižšie, niekto, koho môže využiť ako prázdne plátno a projektovať si na ňom všetky veci, ktoré neznáša na vlastnom postavení. Keď človek dostane na výber, či má byť zdrojom pohrdania a odmietania alebo jeho objektom, väčšina si zvolí prvú možnosť. A tak to bolo u Kinga, tak to bolo u Sue Snellovej, hoci on aj ona to neskôr oľutovali.

King je brutálny realista a majster naturalistických detailov. Ako povedala Marianne Moorová, ideálom v literatúre sú „imaginárne záhrady a v nich skutočné ropuchy“, a veru, u Kinga je tých ropúch požehnane! Píše horor, najliterárnejší zo všetkých žánrov, najmä ak je nadprirodzený, ktorý musí byť nutne inšpirovaný už existujúcimi rozprávkami a knižkami (a všetky tie kvázivedecké táraniny o genetickej dedičnosti telekinézy sú len zásterkou, tak ako je „prirodzený“ zdroj Ayeshiných schopností v románe *Ona* a tak ako to niečo, čo je vo vode, vzišlo z nepodareného experimentu v románe *Napätie*: nedá sa už totiž len tak vyriechnuť slovo „zázrak“ alebo „čarodejnica“ a čakať, že vám to okamžite uveria). No u Kinga sa pod literárnym hororom vždy skrýva skutočná hrôza: až príliš skutočná chudoba, zanedbávanie, hlad a zneužívanie v dnešnej Amerike: „Chodil som do školy s deckami, ktoré mali celé mesiace na krku rovnakú vrstvu špiny, s deckami, ktorých pokožka bola plná hnisavých rán a vyrážok, s deckami, ktorých tváre vyzerali po neošetrených popáleninách strašidelne ako zošúverené

jablká, s deckami, ktoré rodičia posielali do školy s kameňmi v obedároch a s prázdnyimi termoskami.“ Za absolútnu hrôzu považoval rovnako ako Dickens ľudskú krutosť a najmä krutosť k deťom. Toto skresľuje „charitu“ či lásku, lepšiu stránku našej povahy, tú stránku, ktorá nás inšpiruje, aby sme sa starali o druhých. Myslím, že toto tvorí súčasť Kingovej širokej pôsobivosti. Áno, ukazuje nám čudné veci, ale v kontexte skutočnosti. Hodiny, pohovka, náboženské obrazy na stenách – všetky tie každodenné predmety, ktoré Carrie počas svojho vyčíňania zničí – sú priamo zo života. Rovnako ako každodenný sadizmus stredoškolákov.

Nechcela som sa spoľahnúť výhradne na svoje dojmy, a tak som sa spýtala zopár ďalších „drahých čitateľov“ na tie ich. Mojm prvým informátorom bol Matthew Gibson, dnes už šesťdesiatnik, ale v čase prvého vydania *Carrie* tínedžer. Vtedy si román prečítal a naveky zostal od Kinga závislý. (Dôležitý dodatok znie, že nešlo o chlapca, ktorý bol knihomoľom a ktorý sa na Halloween rád prezliekal za upíra.) Čo také vlastne kniha, ktorá sa začína krvavou scénou, kde hrá hlavnú úlohu ženský cyklus, hovorí dospievajúcemu chlapcovi? Tu je jeho odpoveď:

„Aká bola moja prvá reakcia na *Carrie*? Odpovedám telefonicky, tak to možno nezvládnem úplne súvisle, ale skúsím vystihnúť celkový zážitok.

Kniha predstavovala expertný ponor do Carrinho života, ktorý v rôznej miere zodpovedal tomu, čo sme ako tínedžeri zažili my všetci: neprestajné emocionálne napätie, stredoškolské túžby, vnútornú rozorvanosť, nenávisť, zlosť, strach – ale pri Carrie Whitovej nás Stephen King

zobral na vysokorýchlostnú dráhu dejom, až sa napokon celý príbeh vykoľajil a letel, pokrytý krvou a obklopený plameňmi, do katastrofy, a navyše to urobil spôsobom, ktorý hlboko uspokojil všetkých nás, čo sme Carrie s jej životom a zážitkami vnímali súciteľne i zhrozene. Na konci zomreli všetci, ktorí zomrieť mali – s menšími výnimkami –, a úbohé dievča vrhlo do sveta silu, akú nikto z nás vopred neočakával. Super napínavé!

Príbeh trafil všetky citlivé miesta čitateľov bez ohľadu na ich vek, pretože bol mnohorakými spôsobmi dôverne známy buď nám, alebo niekomu blízkemu. King nám sprostredkoval príjemne nepríjemný pocit z toho, čo pôsobilo ako všetky príbehy, ktoré sme zakúsili na vlastnej koži počas citlivých tínedžerských rokov, ale potom odbočil, pomaly budoval úzkosť ‚Kristepane!‘, ‚To je kruté!‘ až po ‚Fíha, tak toto je super‘, a napokon ‚Boháča, to čo má byť?‘

Vidieť, zažiť alebo spôsobiť ostrakizáciu spolužiačky či spolužiaka na strednej, pretože tá osoba je príliš odlišná; alebo byť tou osobou a nejako sa s tým vyrovnávať. Carrie sme museli ľutovať, vzhľadom na to, čo sme sa o nej dozvedali ako o ostýchavej a šikanovanej tínedžerke, a toto vo mne zarezovalo. King dobre opísal jej emocionálne trápenia a zobrazil ju ako postavu tak súciteľne, že sa s ňou dalo stotožniť – veď vari mohla nebyť iná? Videli sme, ako túži po prijatí – chcela byť normálna, presne ako ostatní –, a stala sa takou až na školskom plese. Do istého momentu.

Vtedy som už vedel, že sa to skončí zle. Napätie stúpalo, hoci bola navonok akceptovaná – uť, ako sa mi uľavilo! –, a potom... šplech, zaleje ju krv! Šialená jazda odcudzenia, vzájomnosti, zdanlivo nepatrných nábožen-

ských nuáns, to všetko exploduje a matke totálne preskočí – všetci sme zajasali nad jej koncom.

Desivý pohľad dovnútra toľkých bežných, dôverne známych záležitostí.“

Mojím druhým informátorom bol Craig Stephenson; kamarát, takisto šesťdesiatnik, psychológ jungovskej školy. Na Craiga som sa obrátila, pretože ma zaujala fingovaná akademická práca o prípade Carrie Whitovej s názvom *Explózia tieňa*. Ako to chápať? Ako rozšírenie tieňa do okolia alebo ako rozbitie tieňa, jeho demytologizáciu? Hovorí práca o tom, ako tieň zakryl všetko, alebo ako sa tieň rozpadol a prestal existovať? A či tieň to vlastne bol, lebo tieň musí niečo alebo niekto vrhať? Aký je to tieň? Tieň zo starého rozhlasového programu, ktorý King nepochybne poznal? Tieň, ktorý hovorieval: „Ktovie, aké zlo číha v ľudských srdciach? Tieň to vie, ha-ha-ha!“ Tamten Tieň z rozhlasu je telepat rovnako ako Carrie a Carrie bezpochyby vie o zle, ktoré osídli ľudské srdcia. Alebo je to Tieň v zmysle, ktorý zaviedol Carl Jung – spomínané vnútorné zlé premietnuté do obetného baránka? Carrie by zodpovedala jednej i druhej možnosti a Tieň je kolektívne vnútorné zlo v jej nepriateľoch, ba v celom meste Chamberlain v štáte Maine.

Craig mi odpovedal takto:

„Carrie som čítal už dávno, tak mi odpusť, že si do nej premietam všetky možné skreslenia.

Áno, keby Marie-Louise von Franzová interpretovala tento román ako rozprávku bratov Grimmovcov, úvodnú konšteláciu postáv by vnímala takto:

1) Posadnuto kresťanské negatívne materstvo, ktoré zrodí / zviaza nový prvok / dieťa, ale bráni mu / jej vstúpiť do sveta; 2) Introvertná protagonistka, ktorá má tajné schopnosti (telekinézu), schopnosti, ktoré jej matka demonizuje / odmieta *a ktorá chce vstúpiť do sveta*; 3) Absencia silného otcovského princípu, ktorý by dokázal byť proti váhou zvieraniu / represii negatívneho materstva a vyvieďol by dieťa / novú možnosť z tmy do vedomia (najbližšie k tomu je tu priateľská učiteľka). Potom by sa von Franzová zadávala na záverečnú konšteláciu: viac úmrtí ako v piatom dejstve *Hamleta* a odmietnutá mladá ženská možnosť sa vracia späť do nevedomia ako márný pokus psyché vyvolať zmenu v kolektíve.

A čo prístup antropológa? Zdôraznil by aspekt príbehu, ktorý sa týka plodnosti a *iniciačných rituálov* (ako *Arnold van Gennep*)? *Nie je kríza na začiatku románu Carrina menštruácia? A ak sa vrátim k tvojej otázke na kolektívny tieň, vo svete kresťansky založenej negatívnej matky je menštruácia „kliatba“ a plodnosť nie je archetypálna schopnosť, ktorú treba pestovať, rešpektovať a vyjadrovať. Matka odmieta moc ženskosti, ktorú zažíva v sebe, pretože ju zradila túžba, a odmieta aj možnosť zrodu nového ženského princípu vybaveného telekinetickými schopnosťami (všímaš si, že mladé ženy nadané telekinézou sa často vyskytujú vo filmoch, napríklad dcérka na záver Tarkovského *Stalkera* a Kristen Stewartová v Assayasovej *Súkromnej nákupkyňi*?).*

Nijaký iniciačný rituál teda neprenesie Carrie cez prah dospievania a potom dospelosti. Antagonisti sú ostatní tínedžeri, ktorí sa jej nemilosrdne vysmievajú, ktorí od-

mietajú jej menejcennosť (a s ňou svoju vlastnú), ktorí z nej robia vinníčku všetkého, obetného baránka – a tu máš ďalšiu vrstvu kolektívneho tieňa, ktorá sa pripája k tej matkinej. V tomto zmysle antagonisti stelesňujú „diabolskú“ tendenciu v kolektívnom vedomí: vystrčia Carrie mimo svoj kruh, odmietnu to, čo ponúka, a vytvoria neprekročiteľnú priepasť medzi „my“ a „ona“. Stredoškolský ples s ich pripraveným plánom sa stáva démonickou paródiou na rituál plodnosti a výsmechom svadby, pri ktorom je odcudzená a pokrstená krvou – nie baránkovou, ale prasacou.

A preto s tebou súhlasím: po tom, čo Carrie zalejú krvou, posadne ju kolektívny tieň. Jej archetypálne telekinetické schopnosti sa až vtedy, pri pomste, prejavajú ako ničivé, keď bez rozdielu pozabíja všetkých, ešte aj učiteľku, ktorá sa jej pokúsila pomôcť. A keď ju posadne kolektívny tieň, nedokáže sa premeniť, nedokáže absolvovať iniciačný rituál, je archetypálna, je obludná (ako Shelleyovej monštrum) a je obludne sama / psychotická. Áno, *Explózia tieňa...* obraz, ktorý to výstižne zhŕňa.“

Tretím informátorom, vlastne informátorkou, je Esmé, žena, Angličanka, z oveľa mladšej vekovej skupiny: má dsaťdva rokov.

„Ach, *Carrie* bola perfektná,“ povedala mi.

„Prečo?“

„Tie dievčatá v škole, aké boli hnusné. On to presne chápe. Aké vedľa byť v škole totálne hnusné.“ Ticho. „Niekedy by bolo super mať Carrine schopnosti. Niežeby som ich chcela pozabíjať... len...“

„Odplatiť sa im?“

„Tak. Niečo v tom zmysle.“

Nech sa páči, tu ju máte. *Carrie* prichádza v celej svojej krvou postriekanej sláve, oslovuje naprieč generáciami a *ponúka mnohovrstevné významy* od úzkych a lokálnych po široko folklórne a archetypálne.

No *Carrie* je nadovšetko parádny príbeh. Alebo by som mala povedať brutálne parádny?

Margaret Atwood
2023

PRVÁ ČASŤ
KRVAVINY

Novinový článok v týždenníku *Iniciativa*, Westover (štát Maine) z 19. augusta 1966:

KAMENNÝ DÁŽĎ

Podľa tvrdenia niekoľkých hodnoverných osôb sa 17. augusta tohto roku spustil na Carlin Street v meste Chamberlain z bezoblačnej modrej oblohy kamenný dážď. Kamenie padalo najmä na dom pani Margaret Whitovej, pričom značne poškodilo strechu, zničilo odkvapové žľaby a zvody v hodnote približne dvadsaťpäť dolárov. Vdova pani Whitová žije v dome so svojou trojročnou dcérou Cariettou.

Pani Whitová udalosť nekomentovala.

Nikoho neprekvapilo, čo sa stalo, skutočne nie, aspoň akosi v podvedomí, na úrovni, kde dozrievajú primitívne myšlienky. Navonok boli všetky dievčatá v umyvárni šokované, otrasené, zahanbené alebo azda iba spokojné, že tá špina Whitová si to zasa raz vyžrala. Niektoré by možno tvrdili, že ich to prekvapilo, no nevraveli by pravdu. S väč-

šinou z nich Carrie chodila do školy od prvej triedy a odvtedy to s nimi rástlo, budovalo sa to pomaly a nemenne podľa všetkých zákonov ľudskej prirodzenosti a s pevnosťou reťazovej reakcie, takej charakteristickej pre kritizujúcu masu.

Prirodzene, nikto z nich nevedel, že Carrie Whitová má telekinetické schopnosti.

Nápis vyškrabaný do dosky lavice v chamberlainskej základnej škole na Baker Street:

CARRIE WHITOVÁ ŽERIE HOVNÁ.

Šatňa pri telocvični bola plná výkrikov, ozvien a jaskynného šplachotu vody, dopadajúcej na kachličky umyvárne. Dievčatá zo seba zmývali ľahký a príjemný pot prvej rannej hodiny volejbalu.

Naťahovali sa a motali pod horúcou vodou, výskali, strkali sa, posúvali si biele mydlo z ruky do ruky. Carrie stála medzi nimi ľahostajne ako žaba medzi labuťami. Bola zavalitá, krk, chrbát a zadok mala plné uhrov, mokré vlasy celkom bezfarebné. Namočené jej skľučujúco ovisali do tváre a ona iba stála s hlavou mierne sklonenou a nechávala, nech sa jej voda rozprskáva a steká po tele. Vyzerala trochu ako obeť kozľa, večný terč výsmechu, ako ktosi, kto verí, že zakrúti ľavotočivú skrutku doprava a, samozrejme, nemôže mať úspech, a ona ho ani nemala. Zúfalo si celý čas žela-la, aby na Ewenovej strednej škole mali oddelené sprchy – a viac súkromia – tak ako na stredných školách vo Westoveri či v Lewistone. Lebo všetci zízali. Večne len *zízali*.

Sprchy jedna za druhou ustávali, dievčatá vychádzali spod nich, sťahovali si z hláv pastelové kúpacie čiapky, utierali sa, sprejovali, kontrolovali čas na hodinách nad dverami. Zapínali si podprsenky, naťahovali nohavičky.

Vzdych oťažel parou – ak by nebolo pravidelného rachotu ventilátora v kúte, mohla to byť scéna zo staroegyptských kúpeľov. Výkriky a štebotanie sa miešali a rozbiehali ako biliardové gule po náraze.

„... no Tommy povedal, že *neznáša*, keď to robím...”

„... idem so sestrou a s jej mužom. Do všetkého pchá nos aj ona, takže to bude veľmi...”

„... osprchujem sa a po škole hneď...”

„... mizerné, aby za to človek dal aj tých pár halierov, a tak Cindy a ja...”

Vošla slečna Desjardinová, ich štíhla učiteľka telocvičku s plochou hruďou, natiahla krk, pozrela koldokola a energicky zatlieskala. „Na čo ešte čakáš, Carrie? Na posledný súd? O päť minút zvoní.“ Mala na sebe oslnivo biele šortky, z ktorých trčali nie príliš výrazne tvarované, no vďaka jemnej muskulatúre pôvabné nohy. Okolo krku jej visela strieborná píšťalka, výhra z vysokoškolskej súťaže v lukostreľbe.

Dievčatá sa zachichotali a Carrie na ňu pozrela omámená od horúčavy a vytrvalo bubnujúceho šumu vody. „Uhm?“

Pripomínalo to zvláštne žabie zakvákanie, groteskne primerané situácii, a dievčatá sa znovu rozchichotali. Sue Snellová si stiahla z vlasov uterák a s bravúrou kúzelníka púšťajúceho sa do vrcholného čísla sa začala rýchlo česať.